p. Lopošová

Psychiatrická nemocnica Veľké Zálužie
Rínok 334/48, 951 35 Veľké Zálužie

Okresný úrad Nitra -22-
odbor starostlivosti o životné prostredie
Štefánikova tr. 69, 949 01 Nitra
09. 01. 2024
Číslo spisu: 24/0003764 Číslo listu: 24/006359
Prílohy: Vybavuje: F 36

Okresný úrad Nitra
Ing. Sibyla Lopošová
Odbor starostlivosti o životné prostredie
Štefánikova trieda 69
949 01 Nitra

Váš list číslo/ zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/linka	Veľké Zálužie
OU-NR-OSZP3-2023/058005-012	20-1/2024	Ing. M. Kyšťák/819	9.1.2024

Vec
Odpoveď na Vašu Výzvu

Poskytnutie doplňujúcich informácií k zámeru navrhovanej činnosti „Psychiatrická nemocnica Veľké Zálužie – nový pavilón“

Listom evid. č. OU-NR-OSZP3-2023/058005-012 zo dňa 21.12.2023 ste nás vyzvali na poskytnutie doplňujúcich informácií podľa § 29 ods. 10 zákona č. 24/2006 Z. z.
Doplnenie informácií sa týka obsahu vyjadrení k doručeným stanoviskám účastníkov konania:

- **Združenie domových samospráv**, Rovniankova 14, 851 02 Bratislava,
- **OÚ Nitra**, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra,
- **ŠOP SR**, Správa Chránenej krajinnej oblasti Ponitrie, Samova ul. 3, 949 01 Nitra,
- **OÚ Nitra,** odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelene ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredie, Štefánikova 69, 949 01 Nitra.

V nasledujúcom texte tohto listu sú jednotlivé body predmetných stanovísk (modrým písmom) zodpovedané, pričom za doložkou „Vyjadrenie navrhovateľa“ je tučným čiernym písmom s kurzívou uvedené vyjadrenie navrhovateľa v zastúpení spol. INECO, s.r.o. Ostatné doplňujúce informácie pripojila PNVZ

V prílohe Vám posielame doplňujúce informácie podľa § 29 ods. 10 zákona EIA/SEA

Zároveň Vás týmto prosíme o odpustenie zmeškania lehoty na vyjadrenie v zmysle par.28 ods.1 Správneho poriadku z dôvodu pracovnej neprítomnosti externého konzultanta ako aj faktickej nemožnosti vypracovať tak rozsiahle odborné stanovisko počas krátkej doby plynúcej aj cez vianočné sviatky. Za pochopenie ďakujem.

S pozdravom

Psychiatrická nemocnica Veľké Zálužie
Rínok 334/48
951 35 Veľké Zálužie
-7-

Príloha – Vyjadrenie k stanovisku ZDS + OÚ a ŠOP

MUDr. Henrich Grác
riaditeľ

Vyjadrenie k stanovisku Združenia domových samospráv,
Rovniankova 14, 851 02 Bratislava

Združeniu domových samospráv vyplýva v zmysle §24 ods.2 zákona EIA č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie postavenie dotknutej verejnosti pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie a postavenie účastníka následných povoľovacích konaní. Predkladáme Stanovy Združenia domových samospráv:
https://online.fliphtml5.com/txsmk/xtdt/, výpis z registra občianskych združení MV SR:
https://ives.minv.sk/rmno/detail?id=7hBEUOI3nhVqv7v56IrqvrxmDXCpt3nJ9NDcV62g3KF8WvÍvc Bt0qZVTPjMKk19 a potvrdenie o pridelení IČO: ttps://online.fliphtml5.com/txsmk/ahnt/.

Pre elektronickú komunikáciu používajte mail: eia@samospravydomov.org
Pre písomný styk použite elektronickú schránku Združenia domových samospráv na ÚPVS slovensko.sk.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Bez komentára.

1) V dôsledku nutnosti zabezpečenia dobrého stavu životného prostredia je nutné vnímať proces EIA ako ex ante analýzu toho, čo všetko je potrebné splniť, aby sa dobrý stav životného prostredia zabezpečil počas celej životnosti projektu a aby sa v horizontoch 2035, 2040 a 2050 dosiahli európske a globálne klimatické a energetické ciele; najmä čo sa týka uhlíkovej neutrality a energetickej bezpečnosti. V tomto smere je potrebné aj určovať podmienky; nie sú len kompenzáciou za primárny zásah do životného prostredia ale aj ako environmentálne opatrenia, ktoré budú zabezpečovať vysokú úroveň ochrany životného prostredia aj v budúcnosti.
   Pýtame sa preto, aké opatrenia pripravuje navrhovateľ už dnes, aby v budúcnosti bol v súlade s environmentálnou reguláciou podľa európskej ale aj slovenskej legislatívy? Aké najlepšie dostupné techniky (BAT) v tomto smere implementuje?

Vyjadrenie navrhovateľa:
Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti (výstavba zdravotníckeho pavilónu v areáli Psychiatrickej nemocnice Veľké Zálužie) uvedenú požiadavku hodnotíme ako nerelevantnú.
IZ výstavby nového Pavilónu nezvyšuje lôžkovú kapacitu Psychiatrickej nemocnice Veľké Zálužie (ďalej len PNVZ). Zámerom je humanizovať lôžkovú časť v budove Kaštieľ. Vybudovaním nového pavilónu sa uvoľnia lôžka mnohoposteľových izieb (4 a viac lôžkové). Nový Pavilón bude pripojený už z existujúcich inžinierskych sietí (kanalizačná prípojka vedúca do vlastnej ČOV, SV z vlastného vrtu (bez navýšenia spotreby SV - nedochádza k navýšeniu počtu lôžok, a dodávka tepla na TÚV si nemocnica zabezpečuje predohrevom TÚV zo 165 solárnych panelov, teplo na ÚK z vlastnej plynovej kotolne je je osadená modernými kondenzačnými kotlami fi Siemens zn. Vitoplex. Samotná budova bude riešená ako stavba energeticky samostatná. Na streche budú inštalované fotovoltické panely o výkone cca 50kW a aj tepelné čerpadlá (vzduch- vzduch) zabezpečujúce rekuperáciu a ventiláciu vzduchu v objekte.

2) Medzi ľudské práva tretej generácie patrí právo na priaznivé životné prostredie (http://ludskeprava.euroiuris.sk/index.php?link=gen_lud_prav); medzi tieto práva však patrí aj právo na hospodársky a sociálny rozvoj. Je potrebné spracovať projekt tak, aby realizoval obe tieto práva súčasne a nekládol ich do vzájomnej kolízie. Z tohto dôvodu je potrebné projekt

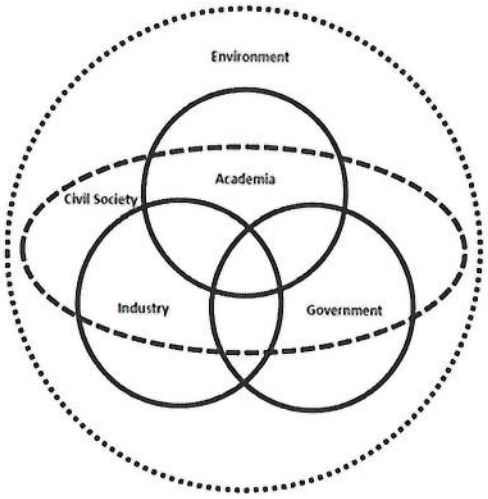
zanalyzovať aj z hľadiska plnenia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja ako aj obce. Osobitne je potrebné vyhodnotiť vplyv Európskej zelenej dohody (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sk) a možnosti jej uplatnenia.

ZDS tvrdí (podobne ako Európska komisia) že ekonomika nemusí byť v rozpore s ekológiou ale majú sa vzájomne dopĺňať; ako sme opakovane uviedli, toto je dokonca ústavným princípom, ktorý sa doteraz nedarí plne napĺňať. Predseda ZDS je autorom interpretácie rozvinutia produkčnej funkcie Y(X)=f(C)+f(L)+f(A); t.j. produkcia sa rovná kombinácii funkcií výrobných faktorov kapitálu, práce a pôdy. Nazdávame sa, že tak ako kapitál je nositeľom trhovej ekonomiky, práca je nositeľom sociálneho rozmeru, tak pôda je nositeľkou environmentálneho rozmeru. ZDS tak presadzuje myšlienku zelenej transformácie hospodárstva tak, aby bola konkurencieschopnou modernou ekonomikou s tým, že túto transformáciu vidíme prostriedkami ekologického zlepšovania nielen samotného prostredia, ale aj ekologizácie samotnej výroby. Iným slovom, konkurenčnú výhodu môže získať ten, ktorý vhodne investuje do životného prostredia, čo sa mu súčasne vráti na produktivite a teda v konečnom dôsledku na hospodárskom výsledku. Neopomenuteľnou skutočnosťou je aj to, že takto sa súčasne generuje aj sociálny a trhový rast. Slovensko tak môže získať náskok práve v rozhodujúcej kategórii nadchádzajúceho obdobia a to je dôraz na životné prostredie. Inšpiráciou nám môže byť historický rudný banský priemysel v Kremnicku, Štiavnicku, na Spiši a Gemeri, ktorý sa nespoliehal na fosílnu energiu ale na udržateľné formy energie (zväčša tajchy a iné formy vodnej energie).

Podľa čl. 6 ods.4 Aarhuského dohovoru „Každá Strana umožní včasnú účasť verejnosti v čase, keď sú ešte otvorené všetky možnosti a účasť verejnosti sa môže uskutočniť efektívne."; podľa čl.6 ods.5 Aarhuského dohovoru „Každá Strana, ak je to primerané, podnecuje potenciálnych žiadateľov, aby zistili zainteresovanú verejnosť, vstúpili s ňou do diskusie a ešte pred požiadaním o povolenie jej poskytli informáciu o cieľoch ich žiadosti.". Je právom každého sa zaujímať o životné prostredie a je právom každého intervenovať v prospech jeho zlepšovania a ochrany.

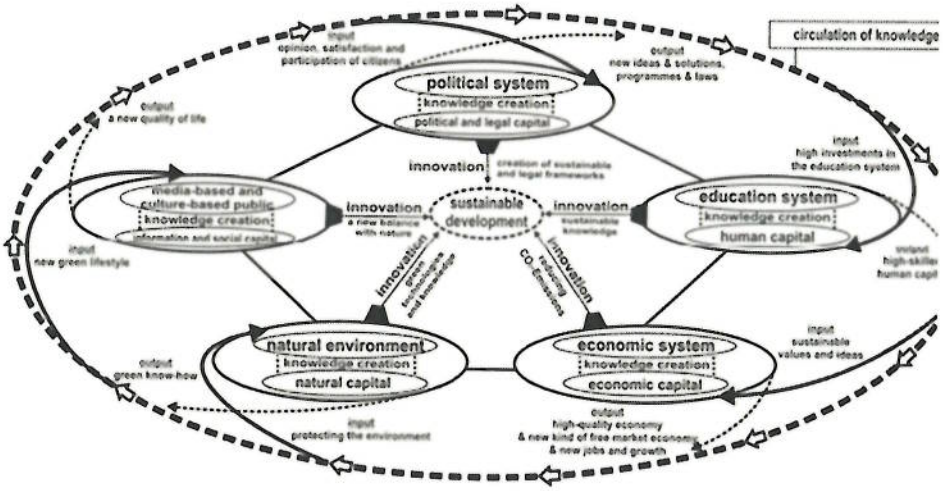
Bez zmien vo vnímaní spoločnosti, štátu, samospráv a investorov sa nikam nepohneme; staré modely fungovania musia nahradiť moderné a zákonom predpokladané. Ide o praktickú aplikáciu quintuple helix modelu (https://en.wikipedia.org/wiki/Quadruple_and_quintuple_innovation_helix_framework), ktorý je základným kameňom zelenej agendy EÚ ako jej základná „kompetenčná" metodika.

Schématicky jeho fungovanie opisujú nasledovné diagramy: prvý z hľadiska kompetenčného", druhý z hľadiska funkčného vymedzenia (ten uvádzame až v ďalšom bode vyjadrenia):

V centre – spoločnom prieniku sa stretávajú snahy a úsilie vlády a mestských administratív (government), podnikateľov a investorov (Industry) ako aj odbornej verejnosti a vzdelávacích inštitúcií, vedeckých inštitúcií (Academy) a občianskeho sektora (Civil Society). Všetci pôsobia v životnom prostredí (Environment), ktoré sa už nevníma len ako prírodné prostredie (čo je

prekonaný koncept) ale aj ak ako sociálne prostredie, ekonomické prostredie, politické a spoločenské prostredie, kultúrne prostredie a ich súhra.
V procesnom znázornení ide o nikdy sa nekončiacu špirálu vzájomného ovplyvňovania sa uvedených aktérov spolupôsobiacich tak, aby sa „človek staral o vlastnú krajinu resp. mesto/dedinu“:

Ak sa budeme všetci správať, ako sme naznačili vyššie, vytvoríme podmienky k udržateľnému rozvoju nielen v územnom či ekologickom slova zmysle ale aj v ekonomickom, sociálnom a hospodárskom slova zmysle. Nie je to prejavom autokratickej snahy ZDS a jeho predsedu vnútiť svoj pohľad na svet, je to snahou o implementáciou oficiálneho modelu fungovania Európskej únie, ktorý sa uplatňuje ako metodika napríklad pri každom vyhodnocovaní projektov financovaných z prostriedkov EÚ.
Akým spôsobom navrhovateľ spolupracuje s obcou a jej obyvateľmi pri realizácii práva na udržateľný socio-hospodársky rozvoj a súčasne pri realizácii práva na priaznivé životné prostredie – ktoré ako investor spoluvytvára? Akým spôsobom vytvára priestor pre verejnosť vo všeobecnosti, akým spôsobom vytvára priestor pre obyvateľov obce a akým spôsobom vytvára priestor pre verejnosť z procesu EIA? Akým spôsobom navrhovateľ prispieva k zelenej transformácii hospodárstva a celej spoločnosti založenej na inováciách a vzťahu ku krajine ako predpokladá Európska zelená dohoda (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sk)? Žiadame, aby primerané prvky zelenej transformácie boli uvedené v podmienkach rozhodnutia.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Z navrhovanej činnosti vyplýva, že jej realizácia nebude mať žiadny negatívny vplyv na hospodársky a sociálny rozvoj obce či kraja. Účelom procesu EIA je preukázať, že navrhovaná činnosť má akceptovateľný vplyv na životné prostredie a ľudské zdravie, čo je opísané v predmetnom zámere navrhovanej činnosti, ktorý bol spracovaný v súlade s požiadavkami zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, v zmysle prílohy č. 9.

3) Záväzné stanoviská nie sú k zisťovaciemu konaniu ale k inému konaniu podľa iného osobitného zákona a preto nie sú použiteľné pre potreby zisťovacieho konania, nakoľko nejde o stanovisko podľa §29 ods.9 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Predmetné stanoviská uvedené v zámere navrhovanej činnosti predstavujú vyjadrenia a stanoviská vyžiadané pred vypracovaním zámeru navrhovanej činnosti.

4) Absentuje dendrológia; výrub existujúcich drevín je jedným z najväčších vplyvov; podľa §2 písm. e zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je účelom zisťovacieho konania pripraviť odborný podklad pre následné povoľujúce konania, ktorým je aj výrubové povolenie. Je preto nutné zabezpečiť dendrologický posudok a návrh náhradnej výsadby ako súčasť zámeru resp. ako jeho prílohu.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Dendrologický posudok a s ním súvisiaca náhradná výsadba bude bližšie špecifikovaná v ďalšom stupni projektovej dokumentácie a v rámci územného a stavebného konania.

Dendrologický posudok spracovaný v 11/2015 „Ateliér Dobrucká s.r.o." pre celý park (pre plánovanú výstavbu parc.č. 11/31a 11/101). K vydaniu ÚR bude dendrologický posudok aktualizovaný.

5) Predmetom konania neboli (okrem nulového variantu) aj dva odlišné realizačné varianty, ktoré by sa od seba líšili rôznou intenzitou a kvalitou vplyvov na životné prostredie tak ako predpokladá §22 ods.6 zákona EIA (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-22.odsek-6). Namietame upustenie od variantného riešenia, ktoré má byť výnimočné; avšak stalo bežnou praxou, ktorej cieľom je liberovať navrhovateľa od environmentálnej zodpovednosti v zmysle §27 ods.1 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. Projekt je možné plánovať v inom dispozičnom riešení či s prijatím lepších a viacerých zmierňujúcich opatrení. Úrad neuviedol dôvody, na základe ktorých dospel k názoru, že je upustenie od variantnosti je výnimočným a v danom prípade nezbytným riešením; úrad v odôvodnení uvádza, že zhodnotil argumenty navrhovateľa uvedené v žiadosti, tieto dôvody v rozhodnutí uvádza ale neuvádza svoje vlastné vyhodnotenie opodstatnenosti takýchto argumentov. Rozhodnutie o upustení od variantného riešenia je preto arbitrárne a svojvoľné, ktorého jediným účelom je umožniť navrhovateľovi vyhnúť sa environmentálnej zodpovednosti a ďalším právnym povinnostiam v tomto smere. Okresný úrad porušil ustanovenia poslednej časti 4 §3 ods.1 Správneho poriadku ako aj poslednej vety §47 ods.3 Správneho poriadku; porušil účel ale aj znenie §22 ods.7 zákona EIA.V konečnom dôsledku nebol dodržaný účel a cieľ konania EIA v zmysle zákona EIA. Na podporu týchto tvrdení odkazujeme na rozsudok Krajského súdu Bratislava sp.zn. 1S/295/2017 (https://www.slov-lex.sk/vseobecne-sudy-sr/-/ecli/ECLI-SK-KSBA-2018-1017202045_5), ktorého argumentácia je obdobná. Úrad sa nepridŕža výnimočnosti upustenia od variantného riešenia ale stalo sa to jeho bežnou štandardnou praxou, kedy upúšťa od variantného riešenia v podstate pri každom zámere, ktorému je príslušným úradom.
Žiadame úrad, aby vrátil zámer na dopracovanie variantných riešení podľa §22 ods.7 zákona EIA.

Vyjadrenie navrhovateľa:
V rámci §22 ods. 1) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je potrebné doručiť príslušnému orgánu zámer s náležitosťami podľa odsekov 3 až 5, ktorý obsahuje nulový variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala a aspoň jeden variant navrhovanej činnosti, pričom táto požiadavka bola navrhovateľom splnená.

Na základe vyššie uvedeného, danú požiadavku hodnotíme ako nerelevantnú.

6) Podľa §29a zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie „Príslušný orgán v rámci posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti a posudzovania zmeny navrhovanej činnosti hodnotí obdobie prípravy navrhovanej činnosti a jej realizácie, a ak je to odôvodnené povahou navrhovanej činnosti, aj etapu jej ukončenia spojeného s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou, a to najmä z hľadiska a) únosného zaťaženia územia; b) dôsledkov bežnej činnosti a rizika možných havárií; c) kumulatívnych a súbežne pôsobiacich javov, a to v rôznych časových horizontoch a s prihliadnutím na ich nezvratnosť; d) prevencie, minimalizácie, prípadne kompenzácie priamych a nepriamych vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny na životné prostredie; e) použitých metód hodnotenia a úplnosti informácií; f) porovnania s najlepšími dostupnými technológiami." Únosnú mieru zaťaženia v zmysle §12 zákona o životnom prostredí č.17/1992Zb. „určujú medzné hodnoty ustanovené osobitnými predpismi; tieto hodnoty sa určia v súlade s dosiahnutým stavom poznania tak, aby sa neohrozovalo zdravie ľudí a aby sa neohrozovali ďalšie živé organizmy a ostatné zložky životného prostredia. Medzné hodnoty sa musia určiť s prihliadnutím na možné kumulatívne pôsobenie alebo spolupôsobenie znečisťujúcich látok a činností."
Žiadame vyhodnotiť pôsobenie kumulatívnych a synergických vplyvov zámeru v rôznych časových horizontoch; v prípade že zámer sa plánuje realizovať v etapách alebo zámer je jednou z etáp „väčšieho" projektu, žiadame vyhodnotiť kumulatívne a synergické vplyvy celkového projektu a nielen jeho časti.

Vyjadrenie navrhovateľa:

Navrhovaná činnosť nebude mať významné kumulatívne ani synergické environmentálny vplyvy na prevádzku navrhovateľa. Navrhovaná činnosť sa neplánuje realizovať v etapách, resp. nie je jednou z etáp väčšieho projektu.

Výstavba je plánovaná v jednej etape. Zhotovením nového pavilónu predpokladáme zvýšenie atraktívnosti a kvality poskytovania zdravotnej starostlivosti v nových priestoroch a zlepšenie pracovných podmienok pre zdravotný personál, ktorí dochádzajú do práce z celého okolitého regiónu. Vybudovaním nového pavilónu sa čiastočne naplnia ciele humanizácie lôžkových kapacít pre psychiatrických pacientov (dôjde k 25% -nej redukcii viacposteľových izieb na jedno a dvojlôžkové izby so samostatným sociálnym zázemím).

7) Podľa analýzy MŽP SR, Inštitútu environmentálnej politiky „Vedúci! Obce horia!" (https://minzp.sk/iep/publikacie/ekonomicke-analyzy/veduci-horia-obce.html) sa lokalita Veľké Záluzie nachádza v 8. stupni ohrozenia horúčavami, 10. stupni ohrozenia suchom a 1. stupni ohrozenia povodňami.
Uvedené prejavy sú prejavmi a dôsledkami klimatickej krízy; úrad preto musí tieto riadne vyhodnotiť a navrhnúť pri tom vhodné adaptačné a mitigačné opatrenie. Pri vyhodnocovaní vplyvov klimatickej krízy a návrhu adaptačných i mitigačných opatrení je potrebné vychádzať z Adaptačnej stratégie SR, kraja ako aj dotknutej obce/mesta. ZDS ďalej v texte uvádza opatrenia, ktoré sa stali na Slovensku príkladmi dobrej praxe.
Klimatickú krízu neustále podceňujeme; krátkodobé (politické) záujmy vďaka populistickým politikám často „víťazia" nad dlhodobými stratégiami (prírodné) zlepšenia globálnych klimatických podmienok smerom k udržateľnej adaptácii (https://shorturl.at/hjlr4). Pre plné pochopenie problému ako aj ďalšie odborné poznatky na túto tému a jej vzťah k hospodárstvu a zvyšovaniu životnej úrovne je možné sa dozvedieť v odbornej štúdii OECD ohľadne klimatických zmien a analýzy bodov z ktorých niet návratu: https://read.oecd.org/10.1787/abc5a69e-en.
Aké adaptačné a aké mitigačné opatrenia vo vzťahu ku klimatickej kríze navrhovateľ implementuje v projekte? Akým spôsobom sa budú účinne znižovať vplyvy klimatickej krízy?

Vyjadrenie navrhovateľa:

V projekte sú zahrnuté technologické procesy získavania zelenej energie inštalovaním fotovoltických panelov na výrobu elektrickej energie. Ich inštalácia na strechu Pavilónu odstraňuje dodatočný záber pôdy. Tento návrh zoslabuje požiadavku na dodatočné zdroje tvoriace zdroj skleníkových plynov a je to aktívne prispôsobenie sa meniacemu prostrediu. Fotovoltika je čistá energia s veľmi nízkou uhlíkovou stopou.

8) Európska komisia implementuje balíček energetických reforiem popularizovaných pod názvom „Fit for 55" (https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/fit-for-55/), čím sa naznačuje ambícia EÚ stať sa uhlíkovo neutrálnym kontinentom. Žiadame navrhovateľa, aby uviedol opatrenia, ktorými navrhuje prispieť k tejto snahe v rámci svojho zámeru. Bližšie vysvetlenie nájdete v odbornom článku (https://euobserver.com/climate/152419).
Akým spôsobom projekt prispieva k napĺňaniu európskej politiky Fit for 55?

Vyjadrenie navrhovateľa:
Prevádzkovanie navrhovanej činnosti bude podliehať opatreniam vyplývajúcim z legislatívnych podmienok zákona č. 146/2023 Z. z. o ovzduší a jeho vykonávacích predpisov, čím budú prevádzkovateľom splnené všetky relevantné požiadavky v oblasti ochrany ovzdušia. Navrhovateľ sa však samozrejme intenzívne usiluje o dosahovanie celospoločenskej snahy o znižovanie uhlíkových emisií.

Pri výstavbe nového Pavilónu je už zohľadnená požiadavka na zníženie energetickej náročnosti budovy, keď budova získa certifikát AO.

9) Energetická efektivita, je komplexná téma, ktorá má na jednej strane zabezpečiť znižovanie uhlíkovej stopy budov a na strane druhej pomôcť vlastníkom a prevádzkovateľom budov znižovať náklady na pich prevádzku. Približne tri štvrtiny budov v Európe nie sú energeticky efektívne. Budovy v EÚ spotrebujú asi 40 percent energie a vyprodukujú 36 percent emisií skleníkových plynov. Zvýšenie ich energetickej efektívnosti by prinieslo úspory aj pomohlo zabrzdiť klimatické zmeny. Roku 2030 by mali všetky novopostavené budovy produkovať nulové emisie; pričom do tejto kategórie spadajú aj rekonštrukcie budov. Pri rekonštrukciách je dôraz na kvalitu a hĺbkové systémové rekonštrukcie.
Obnova budov je jedným z pilierov slovenského Plánu obnovy a odolnosti, ktorý ma zabezpečiť zotavenie slovenskej ekonomiky z pandémie COVID-19 a zároveň ho nasmerovať k uhlíkovej neutralite. Preukázanie splnenia tejto požiadavky je teda vo verejnom záujme ako aj v záujme zabezpečenia konkurencieschopnosti Slovenska a jeho hospodárstva prostredníctvom znižovania prevádzkových nákladov spojených s budovami.
Viacej informácií ako aj informácie o pripravovanej energetickej smernici: https://euractiv.sk/section/klima/news/nova-smernica-urci-povinne-energeticke-standardy-aj-pre-existujuce-budovy/. V dôsledku požiadavky na udržateľnosť klimatickej infraštruktúry je pri financovaní z európskych zdrojov potrebné už dnes preukázať splnenie budúcich požiadavok, aj keď dnes ešte nie je legislatívne podchytené.
Akým spôsobom zabezpečuje zámer energetickú efektivitu budov ale aj použitých technológií?
Zabudované emisie sú nepriamym vplyvov stavby spôsobenej výrobou stavebných materiálov. Emisie z vykurovania a chladenia budú klesať s nástupom energeticky úsporných budov a nižšou spotrebou fosílnych palív. Pri ďalšom ozeleňovaní stavebného sektora treba znížiť emisie, ktoré vznikajú pri výrobe stavebného materiálu, pri stavbe budovy a jej demolácii. Sektor budov je v Európskej únii zodpovedný za 36 percent emisií skleníkových plynov.
Doposiaľ sme sa z hľadiska energetickej a emisnej náročnosti zaoberali predovšetkým emisiami pri prevádzke budovy, teda tými, ktoré vznikajú pri vykurovaní a chladení. V minulosti, keď sa nestavali energeticky vysoko efektívne budovy, tvorila fáza prevádzky viac ako 90 percent emisií celého životného cyklu budovy. Keďže európske budovy budú v dôsledku klimatických

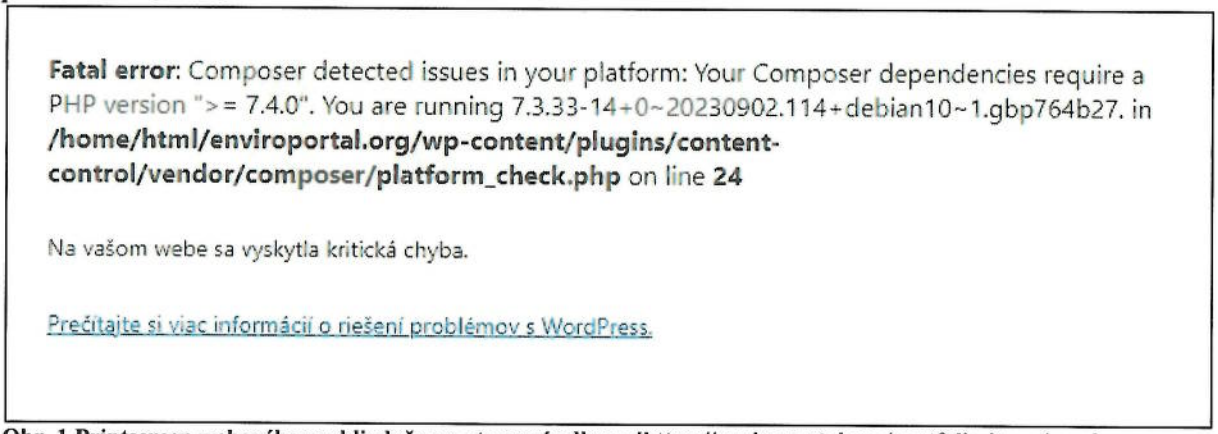
politík čoraz energeticky účinnejšie a poháňané obnoviteľnými zdrojmi energie, do centra pozornosti sa čoraz viac dostávajú takzvané zabudované emisie. Tie vznikajú pri výrobe stavebných materiálov, pri výstavbe budovy, demolácii a odstránení stavby.
Na vstupoch (výroba stavebných materiálov) ide o nepriamy vplyv na inom mieste, ktorý môže byť predmetom posudzovania iných zámerov (napr. cementáreň a fabrika na výrobu stavebných dielov) a treba uvažovať s tým, aby sa bilancia nezapočítavala dva krát. Na výstupoch je to priamy vplyv v podobe tvorby stavebných odpadov, ktoré je však možné ďalej spracúvať.
Z uvedeného dôvodu žiadame o vyhodnotenie vplyvov celého životného cyklu zámeru a to najmä nepriamych vplyvov pri výrobe stavebných materiálov a priamych vplyvov v dôsledku demolície či dekonštrukcie stavieb či iných častí projektu.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Energetická efektivita nepatrí do kompetencií príslušného orgánu EIA, ale stavebného úradu. Požiadavka je nad rámec proces zisťovacieho konania, nakoľko v rámci procesu EIA nemusia byť známe všetky detaily nevyhnutné pre výpočet energetickej bilancie budov a nezadáva dôvod na pokračovanie v posudzovaní navrhovanej činnosti v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.. Je však potrebné uviesť, že je prirodzenou snahou investora, aby minimalizoval svoje energetické náklady vzhľadom na súčasnú nepriaznivú situáciu v oblasti energetických zdrojov v Európe, rast cien elektriny a pod.

Budova nového Pavilónu je navrhnutá tak, aby spĺňala kritériá zákona č.555/2005Z.z. a vyhlášky č. 364/2012Z. z. Okrem uvedených legislatívnych požiadaviek bude navrhovaný zámer spĺňať aj podmienky výzvy na energetickú efektívnosť prevádzky objektu. Budova bude mať v jednom mieste spotreby energie minimálne jeden obnoviteľný zdroj energie. Hodnota globálneho ukazovateľa primárnej energie budovy bude približne o 20% nižšia ako hodnota globálneho ukazovateľa primárnej energie hornej hranice energetickej triedy AO pre kategóriu nemocničná budova a je zadefinovaná úrovňou štandardov certifikácie BREEAM-Exellent.

10) Žiadame vyhodnotiť zámer z hľadiska rôznych environmentálnych pohľadov, ktoré sme zverejnili tu: https://enviroportal.org/portfolio-items/vseobecne-pripomienky-zds/. Žiadame však navrhovateľa, aby všeobecne zrozumiteľným spôsobom v doplňujúcej informácii uviedol, ktoré hlavné environmentálne vplyvy identifikoval, aké environmentálne ciele sledoval pri ich riešení sledoval a ako ich navrhuje dosahovať a akými opatreniami zmierňuje svoj zásah do životného prostredia; taktiež aby uviedol všetky argumenty, prečo si považuje svoj projekt za environmentálne prípustný a celospoločensky prospešný.

Vyjadrenie navrhovateľa:
K obsahu uvedeného odkazu sa nemožno vyjadriť, nakoľko nie je možné obsah odkazu vo webovom prehliadači zobraziť.

Obr. 1 Printscreen webového prehliadača po otvorení odkazu [https://enviroportal.org/portfolio-items/vseobecne-pripomienky-zds/] zo dňa 08.01.2024

Vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia boli uvedené v predloženom zámere navrhovanej činnosti, v kapitole IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie, jasne a zrozumiteľne vyhodnotené. Všetky argumenty, prečo navrhovateľ považuje svoj projekt za environmentálne prípustný a prospešný, boli definované v kapitolách II. Základné údaje o navrhovanej činnosti a V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu s prihliadnutím na životné prostredie.

11) Osobitne žiadame vyhodnotiť vplyvy na nadradenú infraštruktúru (vodovod, kanalizácia, dopravná sieť); za týmto účelom požiadať mesto/obec o informáciu o pláne a časovom rámci ich rozvoja. V tomto kontexte je potrebné spracovať a analyzovať krajinotvorný koncept zasadený do územnoplánovacej dokumentácie (mapových podkladov), z ktorých by bolo zrejmé ako priestorové vedenie a napojenie (ako aj ďalšie priestorové a funkčné súvislosti), na ktoré by sa dali aplikovať kapacitné ukazovatele ako aj ďalšie ukazovatele podľa osobitných právnych predpisov vyhodnocujúcich prahové hodnoty miery zaťaženia daného územia predmetnou ľudskou činnosťou. Je potrebné spracovať a analyzovať dopravno-kapacitné vyhodnotenie širších dopravných súvislostí; rovnako ako vyhodnotenie kapacitných možností ďalšej technickej infraštruktúry.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Oblasť nadradenej infraštruktúry nijakým spôsobom nespadá do kontextu posudzovania vplyvov na životné prostredie EIA a takéto hodnotenie je vysoko nad rámec možností procesu EIA.
Rovnako dopravno-kapacitné posúdenie je neopodstatnené, nakoľko zámer navrhovanej činnosti nerieši nové cestné napojenie, resp. ani nebude vyžadovať zmeny súčasnej organizácie dopravy. Dopravno-kapacitné posúdenie je zamerané na hodnotenie iných ukazovateľov, než sú podstatné pre proces EIA, napr. únosnosť dopravnej cesty, jej zaťaženie, prejazdnosť križovatiek a pod., z čoho je zrejmé, že takáto požiadavka je nerelevantná.

Výstavba Pavilónu je v uzavretom areáli PNVZ. Jeho napojenie na infraštruktúru (voda, odpadová voda, teplo, energie) si nevyžaduje navýšenie kapacít. Všetky zdroje sú technologicky navrhované na 600 lôžkovú kapacitu. Dostatočne výkonná trafostanica vo vlastníctve PNVZ pracuje s rezervou 100kW. Vlastná Plynová kotolňa má rezervu jedného kotla typu Vitoplex 200 rok výroby 2012 o výkone 700 kW. Túto kapacitu neuvažujeme využívať z dôvodu, že nový Pavilón je navrhnutý v energetickej triede A0+. PNVZ prevádzkuje vlastný zdroj pitnej vody a jej distribúciu do všetkých objektov. Vodný zdroj a distribučná sieť je kapacitne dostatočná s rezervou cca 25%. Odpadová voda (aj z budúcej budovy) je odvádzaná vlastnou kanalizačnou sieťou do ČOV, ktorá je vo vlastníctve PNVZ s dostatočnou kapacitou na spracovanie splaškovej vody. ČOV je situovaná mimo areál PNVZ.
Dopravná infraštruktúra vybudovaním nového Pavilónu je riešená napojením na stávajúcu vnútro areálovú. Navýšenie prepravnej záťaže sa nepredpokladá, pretože PNVZ nenavyšuje počet lôžok a ani potrebu zvyšovania stravovacích kapacít a tým aj zásobovania.

12) Žiadame vyhodnotiť a preukázať dosahovanie dobrého stavu vôd podľa čl.4 Smernice o vodách č.2000/60/ES a to aj spôsobom predpokladaným v §16 vodného zákona a nariadením č.269/2010 Z.z. Žiadame vyhodnotiť odborným posudkom (§16a ods.3 vodného zákona) alebo znaleckým posudkom (§17 ods.7 zákona o znalcoch).
Pri tomto vyhodnotení žiadame vyhodnotiť, akým spôsobom sa prispeje k plneniu celkových cieľov Smernice o vodách za región a celé Slovensko.

Žiadame v podmienkach určiť celkové zaťaženie vôd prahovými hodnotami pre tento konkrétny zámer, pri dodržaní ktorých bude zabezpečené dosahovanie dobrého stavu vôd; bude úlohou projektanta navrhnúť projekt tak, aby tieto hodnoty neprekročil.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Navrhovaná činnosť nebude mať priamy vplyv na vodné pomery v danej lokalite. Nebude tu dochádzať k vypúšťaniu odpadových vôd, ani k manipulácii s veľkým množstvom znečisťujúcich látok. Pred územným konaním bude požiadané o záväzné stanovisko podľa §16a ods. 1 zákona č. 364/2004 Z.z. (vodného zákona) v súlade s §73 ods. 21 tohto zákona.

Pri prevádzkovaní ČOV sa riadime prevádzkovým poriadkom. Posudzovanie a monitoring odpadových vôd vypúšťaných z ČOV je zabezpečené oprávnenou osobou, ktorá autorizovaným odberom 4x ročne zabezpečuje a vyhodnocuje odobraté vzorky v akreditovanom laboratóriu fi. Chempal. Dokladom sú protokoly o skúške v určených ukazovateľoch. Časové lehoty sú v súlade s rozhodnutím OÚŽP Nitra odbor starostlivosti o životné prostredie č. OU-NR-OSZP-2017/0012866-04F49. Rozhodnutie zároveň povoľuje vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd s limitným priemerným prietokom 0,95 ls^{-1}, dennej produkcii 82,10m^3/deň a ročnou produkciou odpadových vôd v produkcii 30 000m^3/rok. Výsledky meraní sú predkladané 1x ročne v písomnej a elektronickej forme orgánu štátnej vodnej správy.

13) Žiadame vyhodnotiť a preukázať dosahovanie dobrého stavu ovzdušia podľa §5 až §7 zákona o ovzduší a §27 zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z. v spojení s regulačnými ustanoveniami vyhlášky o verejnom zdraví č.549/2007 Z.z. . Žiadame vyhodnotiť odborným posudkom emisno-imisného posudku (§19 zákona o ovzduší) a akustického posudku (§6 vyhlášky č.549/2007 Z.z.) alebo znaleckým posudkom v príslušnom odbore (§17 ods.7 zákona o znalcoch). Tieto posudky navrhnú aj prahové hodnoty na dosiahnutie dobrého stavu ovzdušia pre daný projekt.
Na Slovensku ani jedno mesto nespĺňa limity a regulácie Svetovej zdravotníckej organizácie (https://primar.sme.sk/c/22885029/slovensko-ovzdusie-znecistenie-normy-zdravie.html) a aj najmenej znečistené mestá (napr. Bratislava a Senica) prekračujú normu 2 až 3 násobne. Nadmerné znečistenie znižuje kvalitu života a ohrozuje predčasnými smrťami významnú časť obyvateľstva.
Žiadame v podmienkach určiť celkové zaťaženie vôd prahovými hodnotami pre tento konkrétny zámer, pri dodržaní ktorých bude zabezpečené dosahovanie dobrého stavu ovzdušia; bude úlohou projektanta navrhnúť projekt tak, aby tieto hodnoty neprekročil a zdroje znečistenia ovzdušia kumulatívne tieto hodnoty neprekročili.

Vyjadrenie navrhovateľa:
K uvedeným požadovaným posudkom uvádzame že emisno – technologické posúdenie je možné vykonať len na žiadosť príslušného orgánu ochrany ovzdušia v rámci povoľovacieho konania pre zdroj znečisťovania ovzdušia. V prípade že bude takýto posudok vyžadovaný, navrhovateľ zabezpečí jeho vypracovanie.
Vypracovanie akustickej štúdie nie je taktiež štandardnou súčasťou procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie. Z charakteru činnosti nie je dôvod predpokladať že by v tomto smere mohla mať významný negatívny vplyv na obyvateľstvo, avšak ak bude takáto štúdia požadovaná zo strany orgánov ochrany verejného zdravia, hlavne RÚVZ, bude takáto štúdia vypracovaná a predložená.

Navrhovaná budova nebude zdrojom emisií. Jej nároky na energie budú spĺňať bez emisné technológie (fotovoltika a tepelné čerpadlá). Prípadné doplnenie tepla pre ÚK bude dodávané z Plynovej kotolne v areáli PNVZ. Emisie produkované kotolňou sú v **súlade**

s požiadavkou dodržania emisného limitu: §18 ods.2 písm.a) vyhlášky MZP SR č. 410/2012 Z. z. v znení neskorších predpisov pre palivo zemný plyn pri prevádzkovo výrobných podmienkach. PNVZ vlastní Správu o oprávnenom meraní emisií z tohto zariadenia od akreditovaného skúšobného laboratória a oprávnenej osoby podľa §20 ods.2 písm.a) zákona č. 137/2010Z. z. v znení neskorších predpisov pod č. 04/2019/19-Me

14) Žiadame vyhodnotiť vplyvy prípadných zdrojov elektromagnetického žiarenia podľa §28 zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z. ako aj vyhodnotiť vplyvy optického žiarenia podľa §29 zákona o verejnom zdraví č.355/2007 Z.z.

Vyjadrenie navrhovateľa:

V novom pavilóne prevádzkovateľ (PNVZ) nepredpokladá, že bude zdroj elektromagnetického alebo optického žiarenia v zmysle §28 a §29 zákona o verejnom zdraví č. 355/2007 Z. z. Proces liečenia psychických chorôb a chorôb závislostí pacientov nevyžaduje lekárske a iné zdravotnícke prístroje produkujúce elektromagnetické alebo optické žiarenie a tak PNVZ nenavyšuje limitné hodnoty expozície obyvateľov. Pôjde o bežné zdroje ako napr. pracovné a bezpečnostné osvetlenie.

15) Žiadame vyriešiť a zabezpečiť odpadové hospodárstvo v súlade so zákonom o odpadoch a uviesť akým spôsobom je zabezpečená zodpovednosť pôvodcu odpadu.

Vyjadrenie navrhovateľa:

Navrhovateľ v rámci jestvujúcej prevádzky Psychiatrická nemocnica Veľké Zálužie má vyriešené a zabezpečené odpadové hospodárstvo v zmysle ustanovení zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch, ako aj príslušných vyhlášok k uvedenému zákonu. Pripomienka nezadáva dôvod na pokračovanie v posudzovaní navrhovanej činnosti v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

PNVZ pri zhotovení nového Pavilónu naviaže na dobrú prax v odpadovom hospodárstve pri všetkých činnostiach, pri ktorých je producentom (pôvodcom) odpadov. PNVZ triedi podľa kategorizovaných čísiel tried odpadov. V zmysle § 97 ods. 1 písm. d) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch udelený súhlas OÚ odbor starostlivosti o životné prostredie Nitra a § 28 ods.1 vyhlášky č. 371/2015 Z. z. a ods. 2 pri predchádzajúcom uzatvorení zmluvy na zabezpečenie následného zhodnotenia odpadu alebo zneškodnenia odpadu, ktorý sa bude zhromažďovať bez predchádzajúceho triedenia. Odpadové hospodárstvo tvorí: zhromaždisko kvapalných tukov v mieste Stravovacej prevádzky, tepelná kompostáreň kuchynského odpadu (bio), stojiská zberných nádob pre triedený odpad – papier, plast, kovy, sklo, elektro a zmiešaný komunálny iný odpad a sklad biologického odpadu. PNVZ má uzavreté zmluvy pre odvoz všetkých druhov odpadov s oprávnenými firmami vrátane odvozu biologického odpadu.

16) Žiadame v dostatočnom množstve zabezpečiť umiestnenie zberných nádob osobitne pre zber: • komunálneho zmesového odpadu označeného čiernou farbou • kovov označeného červenou farbou • papiera označeného modrou farbou • skla označeného zelenou farbou • plastov označeného žltou farbou • bio-odpadu označeného hnedého farbou.

Vyjadrenie navrhovateľa:

Separovaný zber odpadu je už v súčasnosti (v rámci prevádzky navrhovateľa) riešený v zmysle platných ustanovení zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch, ako aj príslušných vyhlášok k uvedenému

zákonu. Pripomienka nezadáva dôvod na pokračovanie v posudzovaní navrhovanej činnosti v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Odpoveď na tento bod je v zhode s bodom 15. PNVZ má na triedený odpad zabezpečené veľkoobjemové farebné kontajnery na viacerých stojiskách v areáli. Nové stojisko na triedený odpad je navrhnuté aj pre nový Pavilón.

17) Podľa §17 ods.1 zákona o životnom prostredí (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-17.odsek-1) má navrhovateľ povinnosť priamo pri zdroji aplikovať zmierňujúce a kompenzačné opatrenia. Žiadame, aby tieto boli jednoznačne v rozhodnutí identifikované a určené ako záväzné podmienky rozhodnutia zo zisťovacieho konania podľa §29 ods.13 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-29.odsek-13). Zoznam environmentálnych opatrení odporúčaných našim združením nájdete tu: https://enviroportal.org/portfolio-items/environmentalne-opatrenia-zds/.
Stanovenie podmienok podľa §29 ods.13 zákona EIA je uloženie povinnosti vecného plnenia voči životnému prostrediu ako subjektu práva sui generis, ktorým sa eliminuje alebo zmierňuje ujma na životnom prostredí ako subjektu práva sui generis. Takýto výklad vyplýva ako z §2 písm.d zákona EIA ale aj z ustanovenia §17 ods.1 zákona o životnom prostredí ale aj z konceptu súdnej ochrany životného prostredia (vymáhateľnosť práv životného prostredia ako subjektu práva sui generis) podľa §178 ods.3 SSP. Verejnosť a dotknutá verejnosť (vrátane ZDS) teda nehájі svoje vlastné práva a záujmy ale práva a záujmy samotného životného prostredia.
Pre uloženie povinnosti vecného plnenia je v zmysle zákona požiadavka jednoznačnosti a určitosti čo do rozsahu a druhu vecného plnenia; podľa §47 ods.2 správneho poriadku musí byť taktiež uvedený časový termín, do ktorého má byť tá-ktorá podmienka splnená.
Uložením povinnosti vecného plnenia vzniká verejnoprávny záväzkový vzťah, v ktorom je povinným navrhovateľ a oprávneným je životné prostredie sui generis reprezentované verejnosťou (v danom prípade aj ZDS). Ide o záväzkový vzťah v zmysle definície §488 Občianskeho zákonníka, ktorý v súlade s §489 Občianskeho zákonníka vzniká verejnoprávnym titulom – rozhodnutím orgánu verejnej moci ako „záväzok vznikajúci z iných okolností uvedených v zákone".
Z uvedeného dôvodu je potrebné v konaní presne identifikovať environmentálnu ujmu v dôsledku predmetného zámeru ako aj jednoznačne a zrozumiteľne rozhodnúť o environmentálnych opatreniach, ktorými sa má táto ujma kompenzovať a predchádzať sa jej zväčšovaniu; v tomto ohľade sa vyžaduje aj súčinnosť navrhovateľa aby sám navrhol takéto opatrenia v samotnom zámere a/alebo v doplňujúcej informácii a následne odbornou diskusiou s verejnosťou a dotknutými orgánmi sa ustálil finálny rozsah opatrení aj na základe výsledkov tejto odbornej diskusie.

Vyjadrenie navrhovateľa:
K spôsobu vyhodnotenia podkladov doručených k navrhovanej činnosti a obsahu rozhodnutia zo zisťovacieho konania sa navrhovateľ nebude vyjadrovať, nakoľko je toto plne v kompetencii príslušného orgánu EIA.
Práve orgán EIA nás rozhodnutím zaviaže aplikovať zmierňujúce a kompenzačné opatrenia.

18) Žiadame úrad, aby ako podmienky rozhodnutia uložil aj podmienku realizácie prvkov modrozelenej infraštruktúry (dažďové záhrady, zelené alebo biosolárne strechy, zelené fasády, retenčné alebo poloretenčné parkoviská, zelené rigoly, izolačná zelená stena a podobne); treba sa však riadiť zásadami správnej aplikačnej praxe (https://www.pocitamesvodou.cz/wp-content/uploads/2022/04/prezentace_jirivitek.pdf):
Zakladanie mestských parkov a výsadba stromov; treba sa však riadiť zásadami správnej aplikačnej praxe (https://www.pocitamesvodou.cz/wp-content/uploads/2022/04/prezentace_davidhora.pdf)

- Rašeliniská

https://dennikn.sk/2932824/na-orave-sa-zachovalo-vzacne-raselinisko-vacsinu-takych-sme-znicili-teraz-mohli-zadrziavat-vodu-v-krajine-reportaz/

- Dažďové záhrady

Dažďové záhrady zadržiavajú vodu, čím pomáhajú udržiavať vodu v krajine a teda je to prevencia pred suchom, zachovávajú prirodzenú vodnú bilanciu a súčasne sú protipovodňovým opatrením a to nehovoríme o estetickej funkcionalite a ekostyabilizačnej úlohe.

- Biosolárne strechy

Zelené strechy sú efektívnou strešnou krytinou s výbornými izolačnými vlastnosťami, čím prirodzene prispievajú k zabezpečeniu optimálnych vnútorných podmienok bez energetických dotácií; fotovoltická elektráreň navyše znižuje energetickú závislosť a prispieva k pozitívnej energetickej bilancii. Vďaka vegetačnému povrchu sa súčasne územie nestáva tepelným ostrovom, s dažďovými vodami sa prirodzene nakladá.

- Zelené fasády

Zelené fasády sú prirodzenou tepelnou izoláciou a tienidlom pred prehrievaním budov, čím prispievajú k tepelnej pohode v interiéri a tak aj znižujú potrebu na tepelnú reguláciu vnútorného prostredia, čím prispievajú k znižovaniu energetickej potreby. Prispievajú k odstraňovaniu tepelných ostrovov v území.

- Retenčné a zelené parkoviská

Zelené strechy parkovísk a iných vodorovných stavieb a spevnených plôch zabezpečujú bezpečné nakladanie s dažďovými vodami z povrchového odtoku prirodzenou plošnou infiltráciou do podložia, čím prispievajú k zachovaniu vody v území, zachovaniu prirodzenej vodnej bilancie ako aj predchádzajú prehrievaniu územia a vzniku tepelných ostrovov; sú prirodzeným a efektívnym protipovodňovým opatrením.

- Realizácia výsadby vzrastlých drevín s veľkou korunou v počte 1 ks dreviny na každé 4 povrchové parkovacie státia.

- Parkovacie státia samotné prekryť popínavými rastlinami na nosných konštrukciách z oceľových laniek.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Uvedené nemá charakter pripomienky k obsahu navrhovanej činnosti. Požiadavku navrhovateľovi neprináleží komentovať, nakoľko uvedené je v kompetencií príslušného orgánu procesu EIA.

Už v IZ je navrhnuté čiastočné riešenie zelenej infraštruktúry - plochá strecha nad 1. NP je navrhovaná s uložením extenzívnej zelene. Odvod dažďovej vody je navrhnutý ako vsakovací systém do okolia. K ďalším riešeniam zelenej infraštruktúry nás nás zaväzujú stanoviská ŠOPSR , správa Chránenej krajinnej oblasti Ponitrie a OÚ NR odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia

Žiadame vyššie uvedené informácie vyhodnotiť formou všeobecne zrozumiteľného zhodnotenia opisom z hľadiska šiestych hlavných faktorov posudzovania environmentálnych vplyvov: • klíma, • biodiverzita, • voda, • vzduch, • energie a • územná stabilita biodiverzity; v každom z týchto faktorov žiadame zvoliť relevantné merateľné ukazovatele, ktoré budú následne vyhodnotené aj z hľadiska miery zaťaženia životného prostredia v dotknutom území v zmysle §12 zákona o životnom prostredí porovnaním predpokladaných a prahových hodnôt relevantných ukazovateľov regulovaných osobitnými právnymi predpismi.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia a opatrenia zmierňujúce zásah do životného prostredia boli uvedené jasne a zrozumiteľne v predloženom zámere navrhovanej činnosti v kapitole IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie.

Za účelom zabezpečenia efektivity posúdenia vplyvov zámeru na životné prostredie, žiadame konzultovať projekt s verejnosťou. Konzultáciu je možné vykonať úradne ako ústne pojednávanie alebo mimoúradne pracovným stretnutím, kedy závery posielame okresnému úradu vo forme stručnej

zápisnice. Konzultáciu so ZDS je možné rezervovať tu: https://services.bookio.com/zdruzenie-domovych-samosprav/widget?lang=sk.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Uvedené nemá charakter pripomienky k obsahu zámeru navrhovanej činnosti a preto túto časť stanoviska ZDS považujeme za nerelevantnú.

• Toto vyjadrenie a spôsob ako ho úrad zohľadnil žiadame uviesť v rozhodnutí. • S podkladmi rozhodnutia žiadame byť oboznámení pred samotným vydaním rozhodnutia a následne sa k nim podľa §33 ods.2 Správneho poriadku vyjadríme. • Rozhodnutie ako aj ostatné písomnosti žiadame doručovať v zmysle §25a Správneho poriadku do elektronickej schránky nášho združenia na ústrednom portáli verejnej správy slovensko.sk; listiny v papierovej forme nezasielať. • Toto podanie písomne potvrdíme podľa §19 ods.1 Správneho poriadku cestou elektronickej podateľne na ústrednom portáli verejnej správy slovensko.sk.
• Zásady Integrity konania ZDS: https://enviroportal.org/portfolio-items/zasady-integrity-konania-zds/
• Environmentálne princípy činnosti ZDS: https://enviroportal.org/portfolio-items/environmentalne-principy-cinnosti-zds/

Vyjadrenie navrhovateľa:
Uvedená požiadavka, resp. jej splnenie je plne v kompetencii príslušného orgánu a nebudeme sa k nej vyjadrovať.

ZDS je inštitúciou, ktorá zasvätila svoju činnosť dôslednej ochrane životného prostredia a jeho neustáleho zlepšovania. Snaží sa o faktické zlepšovanie životného prostredia komunikáciou a osvetou medzi všetkými, kto do neho zasahuje ale zasadzuje sa aj o právnu ochranu životného prostredia účasťou v povoľovacích konaniach (https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=FD287398550734C849BF16BBBA89), kde je neštátnym kontrolórom vecnej a právnej správnosti rozhodnutí úradov t.j. aby úrady rozhodovali tak, že ďalší socio-ekonomický rozvoj je v symbióze s rozvojom a ochranou životného prostredia, čím sa snaží o Zelenú transformáciu Slovenska ako súčasti európskej Zelenej transformácie (https://ec.europa.eu/reform-support/what-we-do/green-transition_sk) a to výlučne prostredníctvom budovania materiálneho právneho štátu v tejto oblasti. ZDS je bez politickej afiliácie a nemá žiadnu politickú agendu. ZDS má za to, že životné prostredie patrí všetkým a záujem na jeho zlepšovaní si nikto nemôže privlastňovať a to ani biznisovo ale ani politicky. Životné prostredie patrí všetkým ľuďom bez rozdielu a záujem na jeho zlepšovaní je právom každého a všetkých.
Informácia: Dávame do pozornosti blog predsedu ZDS https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in, v ktorom sa vyjadruje k aktuálnym spoločenským otázkam a činnosti ZDS.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Bez komentára.

Vyjadrenie k stanovisku OÚ Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja s evid. č. OU-NR-OSZP2-2023/059277

Z hľadiska záujmov ochrany prírody pri realizácii navrhovanej činnosti požadujeme dodržať nasledovné podmienky:

- Najneskôr k územnému rozhodnutiu stavby vyčísliť spoločenskú hodnotu drevín určených na výrub z dôvodu realizácie navrhovanej činnosti.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Uvedená podmienka bude zo strany navrhovateľa striktne rešpektovaná.

- Navrhnúť kompenzačné opatrenia za zlikvidované dreviny tzn. určiť náhradnú výsadbu na vybraných plochách ako aj navrhnúť drevinové zloženie v rámci náhradnej výsadby.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Uvedená podmienka bude zo strany navrhovateľa striktne rešpektovaná.

- Počas terénnych a stavebných prác dôsledne zabezpečiť ochranu drevín v susedstve stavby tak, aby nedošlo k ich poškodeniu ani zásahu do koreňového systému.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Uvedená podmienka bude zo strany navrhovateľa striktne rešpektovaná.

- Pri následnej realizácii sadových úprav a výsadbe drevín vhodných na príslušné stanovisko dbať (povinnosť investora) o starostlivosť o novovysadené dreviny po dobu minimálne 3 roky, tzn. zabezpečiť zavlažovanie obzvlášť v dlhšie trvajúcich obdobiach bez zrážok.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Uvedená podmienka bude zo strany navrhovateľa striktne rešpektovaná.

Úrad ako dotknutý orgán v zmysle § 3 písm. p) zákona nemá ďalšie pripomienky k predloženému zámeru navrhovanej činnosti a navrhuje navrhovanú činnosť neposudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Bez komentára.

Vyjadrenie k stanovisku ŠOPSR, správa Chránenej krajinnej oblasti Ponitrie s evid. č. CHKO PN/604-001/2023

Realizácia navrhovanej činnosti je možná pri splnení nasledovných podmienok:

- Najskôr k územnému rozhodnutie stavby bude vyčíslená spoločenská hodnota drevín určených na výrub z dôvodu realizácie navrhovanej činnosti.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Uvedená podmienka bude zo strany navrhovateľa striktne rešpektovaná.

- Zároveň budú navrhnuté kompenzačné opatrenia za zlikvidované dreviny tzn. určená náhradná výsadba na vybraných plochách ako aj navrhnuté drevinové zloženie v rámci náhradnej výsadby.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Uvedená podmienka bude zo strany navrhovateľa striktne rešpektovaná.

- Počas terénnych a stavebných prác bude dôsledne zabezpečená ochrana drevín v susedstve stavby tak, aby nedošlo k ich poškodeniu ani zásahu do koreňového systému.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Uvedená podmienka bude zo strany navrhovateľa striktne rešpektovaná.

- Pri následnej realizácii sadových úprav a výsadbe drevín vhodných na príslušné stanovisko bude investor dbať o starostlivosť o novovysadené dreviny po dobu minimálne 3 roky, tzn. zabezpečí ich zavlažovanie obzvlášť v dlhšie trvajúcich obdobiach bez zrážok.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Uvedená podmienka bude zo strany navrhovateľa striktne rešpektovaná.

Zámer „Psychiatrická nemocnica Veľké Záluzie – nový pavilón" nepožadujeme ďalej posudzovať.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Bez komentára.

Vyjadrenie k stanovisku OÚ Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia s evid. č. 2023/059455-002-F21

Do podmienok rozhodnutia v zisťovacom konaní požadujeme zahrnúť nasledovné podmienky:

1. parkovacie miesta navrhnúť v súlade s príslušnými normami STN

Vyjadrenie navrhovateľa:
Uvedená podmienka bude zo strany navrhovateľa striktne rešpektovaná.

2. v ďalších stupňoch PD vypracovať projekt sadových úprav, ktorý zabezpečí ozelenie areálu, a dôjde k zlepšeniu mikroklimatických pomerov v území

Vyjadrenie navrhovateľa:
Uvedená podmienka bude zo strany navrhovateľa striktne rešpektovaná.

3. zachovať koeficient zastavanosti v zmysle ÚPN obce Veľké Zálužie

Vyjadrenie navrhovateľa:
Uvedená podmienka bude zo strany navrhovateľa striktne rešpektovaná.

4. na všetkých parkovacích plochách na teréne realizovať výsadbu vzrastlých drevín s veľkou korunou v počte 1 ks dreviny na každé 4 povrchové parkovacie státia

Vyjadrenie navrhovateľa:
Uvedená podmienka bude zo strany navrhovateľa striktne rešpektovaná.

5. na daných pozemkoch sa nesmú pestovať a rozširovať inváznе druhy rastlín podľa zákona č. 150/2019 Z. z. a Nariadenia vlády č. 449/2019 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky. Vo vyhláške č. 450/2019 Z. z. sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Uvedená podmienka bude zo strany navrhovateľa striktne rešpektovaná.

Toto záväzné stanovisko nenahrádza povolenie a nie je rozhodnutím podľa predpisov o správnom konaní.
Pri výstavbe a prevádzkovaní je potrebné dodržiavať ustanovenia legislatívy na úseku ochrany prírody, zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a súvisiace predpisy.

Vyjadrenie navrhovateľa:
Uvedená podmienka bude zo strany navrhovateľa striktne rešpektovaná.